

PSICOLOGIA DEL LLENGUATGE I DEL PENSAMENT 50024

FITXA DE L'ASSIGNATURA

I. IDENTIFICACIÓ

Nom de l'assignatura: Psicologia del Llenguatge i del Pensament

Titulació: Logopèdia

Tipus d'assignatura: Troncal () Obligatòria () Optativa (X)

Crèdits ECTS¹: 6

II. OBJECTIUS FORMATIUS DE L'ASSIGNATURA

Al finalitzar l'assignatura l'alumne serà capaç de:

- Conèixer en profunditat els aspectes essencials dels processos psicològics que configuren el llenguatge i pensament humà.
- Descriure els diferents tipus de pensament i les estratègies emprades en solucionar problemes.
- Conèixer i identificar els principals enfocaments teòrics en l'estudi psicològic del llenguatge i del pensament humà.
- Assenyalar les característiques i funcions del llenguatge humà
- Enumerar i distingir les diferents fases en el processament del llenguatge.
- Descriure els diferents tipus de representacions mentals que intervenen en la comprensió i en la producció del llenguatge i del pensament.

III. COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES A DESENVOLUPAR:

- Conèixer els fonaments psicolingüístics i altres processos psicològics que donen suport a les tècniques d'intervenció logopèdica.
- Utilitzar les tècniques i instruments d'exploració propis de la professió i registrar, sintetitzar i interpretar les dades aportades, integrant-les en el conjunt de la informació.
- Obtenir informació a través de la localització, lectura i discussió de treballs científics relacionats amb la matèria.
- Aprendre els procediments de la metodologia de recerca, tant empírica com observacional i la seva difusió.

¹ 1 crèdit ECTS= 25 hores (hores de treball a classe + hores de treball autònom)

IV. METODOLOGIES DOCENTS D'ENSENYAMENT-APRENENTATGE

Breu descripció de les activitats dutes a terme per tal d'assolir els objectius formatius i les competències.

a) Estratègies d'Ensenyament-Aprenentatge desenvolupades pel professor

- treball cooperatiu,
- sessions pràctiques,
- estudi de casos,
- desenvolupament de projecte,
- presentació de material audiovisual,
- classes magistrals.

b) Activitats que realitzaran els alumnes

- Participar en grups de treball,
- assistència a classe,
- recerca d'informació,
- elaboració d'informes,
- treballs pràctics.

V. CONTINGUTS I BIBLIOGRAFIA

TEMARI

Bloc 1. Llenguatge

1. El processament del llenguatge: característiques del llenguatge com un procés bàsic; etapes en el processament del llenguatge; principals components.
2. Percepció del Llenguatge: senyal de parla, accés al lèxic, components sintàctics i semàntics. Comprensió del discurs. Comunicació i llenguatge: aspectes pragmàtics. Metodologia empírica.
3. Producció del Llenguatge: del concepte a l'articulació. Metodologia empírica.

Bloc 2. Pensament

1. Aspectes introductoris: conceptuals i metodològics.
2. Raonament deductiu i raonament inductiu.
3. Resolució de problemes.
4. Presa de decisions.
5. Creativitat.

BIBLIOGRAFIA

De carácter general

- Banyard, P., Cassells, A., Green, P. Hartland, J., Hayes, N. I Reddy, P. (1991). *Introduction to cognitive processes*. Traducció: *Introducción a los procesos cognitivos*. Barcelona: Ariel, 1995. Aquesta obra descriu els processos psicològics bàsics, amb descripcions tant de Pensament com de Llenguatge.
- Best, J.B. (2001). *Psicología cognitiva*. Madrid: Paraninfo. Igual que el manual anterior, es descriuen els processos psicològics bàsics. Recomanable el capítol 5 sobre llenguatge, i els capítols 10 al 12, sobre pensament.
- Vega, M. (1995). *Introducción a la psicología cognitiva*. Madrid: Alianza Psicología. Aquest manual, que es pot considerar un clàssic dins de la psicologia cognitiva espanyola, descriu els processos psicològics bàsics. Recomanable en especial el capítol 9 sobre pensament.

Bibliografía sobre Psicología del Llenguatge i del Pensament

- Ayuso, M. C. (1997). *Razonamiento y racionalidad*. Barcelona: Paidós. Llibre que tracta de forma senzilla els diferents tipus de raonament humà.
- Carreiras, M. (1997). *Descubriendo y procesando el lenguaje*. Madrid: Trotta. El llibre de Carreiras és un assaig ben estructurat sobre la psicologia del llenguatge. Recomanable com a lectura però no com a manual.
- Carretero, M i García-Madruga, J. A. (1989). *Lecturas de psicología del pensamiento. Razonamiento, solución de problemas y desarrollo cognitivo*. Madrid: Alianza. Aquest llibre permet a alumne disposar de lectures d' autors rellevants sobre diferents aspectes clau del pensament.
- Fernández-Berrocal, P. i Santamaría, C. (2001) (Eds.). *Manual práctico de psicología del pensamiento*. Barcelona: Ariel. Com el seu nom indica, és un llibre amè que a través d'exercicis pràctics ajuda a comprendre els diferents aspectes del pensament.
- Fernández-Castro, J., Pintanel, M. i Chamarro, A. (2005). *Manual de psicología del pensamiento*. Bellaterra: UAB Servei de publicacions. És un manual recomanat per la part de pensament, està molt ben estructurat i és de fàcil lectura i abasta bona part del contingut que s'imparteix en aquest bloc temàtic.
- Garnham, A. I Oakill, J. (1994). *Thinking and reasoning*. Traducció: *Manual de Psicología del Pensamiento*. Madrid: Paidós, 1996. Obra que tracta de forma àmplia i molt ben estructurada els diferents aspectes implicats en el pensament. Fa un tractament profund desl diferents temes.
- Harley, T.A. (1995) *The Psychology of Language*. Hove (UK): Erlbaum-Taylor and Francis. Manual molt recomanable per aquelles persones que llegeixin en anglès.
- Mayer, E.E. (1986) *Pensamiento, resolución de problemas y cognición*. Barcelona: Paidós. Tracta de forma extensa i molt ben estructurada els diferents aspectes del pensament. Com el manual de Garham i Oatkill, fa un tractament profund desl diferents temes, però menys actualitzat.

- Moreno Ríos, S. (2005). *Psicología del desarrollo cognitivo y adquisición del lenguaje*. Biblioteca Nueva: Madrid.
- Serra, M., Serrat, E., Solé, M. R., Bel, A. y Aparici, M. (2000) *La adquisición del lenguaje*. Barcelona: Ariel. Treball actualitzat sobre el desenvolupament del llenguatge. Aporta dades interessants sobre el procés d'evolució del llenguatge oral i sobre les primeres edats referides a les llengües que es parlen en diferents comunitats: castellà, català, gallec i euskera. Aportacions únicament sobre el llenguatge oral.
- Soler, O. (Coord.). (2006). *Psicologia del Llenguatge*. Barcelona: Ediuoc. Aquest és un manual bàsic per la part de Llenguatge escrit de forma amena i inclou nombrosos exercicis i exemples.
- Valle, F. (1991), *Psicolingüística*. Madrid: Morata. Manual breu que conté molta informació però amb un tractament poc aprofundit.

VI. AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura es du a terme mitjançant la valoració ponderada de les intervencions a classe i els treballs presentats a final de semestre. Es valoraran especialment els següents elements:

- la iniciativa dels alumnes en proposar un tema de recerca
- les intervencions en les sessions de grup
- l'exposició a l'aula dels diferents treballs realitzats
- la cura en la recollida i selecció d'informació
- la meticulositat en el disseny metodològic dels experiments o treballs proposats
- l'assistència a classe

PLANTILLA DE L'ASSIGNATURA

Temes o blocs temàtics	Competències que es desenvoluparan (del Perfil de Competències de la Titulació)	Metodologies docents d'ensenyament-aprenentatge (incloure activitats presencials i no presencials)	Indicadors de les competències que demostren el seu assoliment.	Procediments d'avaluació i ponderació		Estimació d'hores dedicades a l'assignatura	
				Proced.	Pond.	Professor ²	Alumne ³
Aspectes conceptuals generals i metodològics del llenguatge i del pensament	Conèixer els fonaments psicolingüístics i altres processos psicològics que donen suport a les tècniques d'intervenció logopèdica. Anàlisi i síntesi Presa de decisions Comunicació oral i escrita Treball en equip Reflexió sobre la pròpia activitat	Les indicades en el punt IV	Realització de treballs monogràfics Exposició a l'aula Interacció i participació a l'aula Discussió grupal Treball en equip Autoavaluació	Els indicats en el punt VI		Preparació i presència classes: 200 hores Atenció als alumnes: 50 hores Correcció treballs i proves: 60	Treballs monogràfics: 60 hores Reunions i treballs en grups 20hores Estudi i cerca d'informació: 60 hores
Representació del coneixement: conceptes, esquemes i imatges.							
Raonament deductiu i raonament inductiu.							
Resolució de Problemes.							
La capacitat humana del llenguatge							
El processament del Llenguatge.							
Percepció i producció del Llenguatge							

² **Hores professors:** Inclou hores presencials a l'aula, preparació de materials, tutories i avaluació dels estudiants.

³ **Hores estudiants:** Inclou hores presencials a l'aula , tutories, treball autònom.

